

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2017. szeptember 8. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és 2017. szeptember 20. napján kihirdette a következő

Í T É L E T E T:

A csalás büntette és más bűncselekmények miatt vádlott ellen indított büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 4.B.659/2013/224. számú ítéletét **megváltoztatja**.

A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 5 (öt) évre, míg a közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamát ugyancsak 5 (öt) évre súlyosítja.

Házi őrizet beszámítására vonatkozó rendelkezést kiegészíti azzal, hogy egy napi szabadságvesztésnek négy napi házi őrizet felel meg.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy az előzetes letartóztatás záró napja 2014. április 10., a házi őrizet kezdőnapja 2014. április 11., míg záró napja 2014. június 20.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

A vádlottat a Fővárosi Törvényszék a 2016. szeptember 29. napján kihirdetett 4.B.659/2013/224. számú ítéletével bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett csalás büntetében [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) pont, (6) bekezdés b) pont], folytatólagosan elkövetett csalás büntetében [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) pont, (5) bekezdés b) pont] és 7 rendbeli folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében [Btk. 345. §].

Ezért öt halmazati büntetésül 3 év szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani.

Megállapította, hogy a vádlott a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Rendelkezett a vádlott által őrizetben, előzetes letartóztatásban, majd házi őrizetben töltött idő szabadságvesztésbe történő beszámításáról.

A Zrt1. jogutódja, a Zrt2. által a Zrt3.-ra engedményezett polgári jogi igény, valamint az a Zrt4. által a Zrt5.-re engedményezett polgári jogi igény érvényesítését a törvény egyéb útjára utasította.

Az eljárás során a lefoglalt bűnjelek lefoglalását megszüntette és az iratok részeként rendelte a továbbiakban kezelni.

Kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült bűnügyi költségből 1.648.822 forint megfizetésére, míg 420.540 forint vonatkozásában úgy rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

Az elsőfokú ítélet ellen a nyilatkozattételre fenntartott 3 napon belül az ügyész a vádlott terhére a kiszabott büntetés súlyosítása végett, míg a vádlott és védője az ítélet hatályon kívül helyezése, illetve a kiszabott büntetés enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.90/2014/3. számú átiratában a bejelentett ügyészi fellebbezést fenntartotta.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok maradéktalan betartása mellett folytatta le az eljárást, a szükséges bizonyítást felvette, mérlegelési és indokolási kötelezettségének is maradéktalanul eleget tett.

A megállapított tényállás hiánytalan, melyből okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére, és a cselekmény törvényi minősítése is helytálló.

A fellebbviteli főügyészség szerint azonban az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés nem igazodik az elkövetett cselekmény tárgyi súlyához, ezért mind a fő-, mind pedig a mellékbüntetés lényeges súlyosítását látta indokoltnak.

Észrevételezte az ügyész, hogy az előzetes fogvatartásban és házi őrizetben töltött idő beszámításáról szóló rendelkezések között nem szerepel a házi őrizetben töltött tartam átváltására vonatkozó megállapítás az ítélet rendelkező részében. Ugyanakkor az elsőfokú ítélet indokolásának 75. oldal 2. bekezdésében meghatározta az elsőfokú bíróság, hogy a házi őrizetben töltött időt akként számítja be, hogy négy nap házi őrizetben töltött idő felel meg egy nap szabadságvesztésnek.

Mindezek alapján az elsőfokú ítélet részbeni helyesbítését, illetve a büntetés vonatkozásában annak megváltoztatását, egyebekben pedig az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

A védő írásban indokolta meg a fellebbezését.

A beadványában hivatkozott arra, hogy az eljárás elhúzódása, annak pszichikai terhe a vádlott egészségi állapotára rendkívül hátrányosan hatott, és azt eredményezte, hogy mára egy jövedelemszerző tevékenység végzésére alkalmatlan emberré vált.

Sérrelmezte, hogy az elsőfokú bíróság elutasította a tanú meghallgatására irányuló vádlotti és védői indítványt annak ellenére, hogy maga a tanú is kérte a meghallgatását.

A védő érvelése szerint az ügyészségnek kellett volna indítványoznia a tanú meghallgatását a tényállás pontos tisztázása érdekében.

Érvelése szerint a szakértő1 és a szakértő2 véleménye lényegesen eltér egymástól. A szakvéleményekben rögzített megállapítások nem azonosak, amelyet a két szakértő meghallgatásáról készült jegyzőkönyv és a védelem által a tárgyalás során becsatolt írásbeli észrevétel is alátámaszt.

Elmaradt annak pontos tisztázása is, hogy a lízingbe adó cégek - azaz a sértettek - mikor és milyen összegű lízingdíjat kaptak, ami a kár összegének pontos megállapításához, illetve a cselekmény jogi minősítésének pontos tisztázásához nem lett volna nélkülözhető.

Hivatkozott a védő arra, hogy az írásszakértői véleményekben rögzítettek szerint több esetben és több okmányon kizárható volt a vádlott aláírása, ez pedig cáfolja azokat a tanúvallomásokat, mely szerint az ügyletek során kizárólag a vádlottal álltak kapcsolatban a lízingelő cégek alkalmazottai, és ez a tény egyben azt igazolja, hogy az ügyletek bonyolításában mások is aktívan részt vettek.

Ezt a megállapítását alátámasztják azok az írásszakértői megállapítások is, amelyek szerint egyes szignók, illetve aláírások bizonyosan nem a vádlottól származtak, vagyis egyértelmű, hogy más személyek is közreműködtek az ügyletek bonyolításában, akiknek az azonosítása, felderítése az eljárás során elmaradt.

Támadta a védő az üzletszerűség megállapíthatóságát is, hiszen a vádlott a Kft. bevételeiből fizette ki a lízing díjakat is, ami a vállalt kötelezettség teljesítésének számít, és egyben a rendszeres haszonszerzés megszerzésére törekvő megállapíthatósága ellen hat.

Hivatkozott a védő arra, hogy az elsőfokú bíróság kellő mértékben értékelte a vádlott személyi körülményeit, azt a tényt, hogy az édesapja halála után az édesanyja ellátása kizárólag a vádlott feladta lett, hogy az eljárás elhúzódása kisebb mértékben róható a vádlott terhére, míg döntő részben a hatóság mulasztásaira vezethető vissza.

10 évvel a cselekmény elkövetése után a szabadságvesztés felfüggesztése mindenképpen indokolt, nemcsak az időmúlás, hanem a vádlott személyi körülményeiben bekövetkezett változás és az egészségi állapotának romlása miatt is.

Kiemelte a védő azt is, hogy a vádlott a cselekmény elkövetése óta törvénytisztelő életmódot folytat, amely ténynek ugyancsak meg kell jelennie a büntetés kiszabásakor.

Az elsőfokú bíróság által értékelt súlyosító körülmények közül a hasonló cselekmények elszaporodottságának mellőzését is indokoltnak látta, hiszen erre vonatkozóan közismert adata nem áll rendelkezésre.

A védő érvelése szerint ugyanakkor nyomatékosan kell figyelembe venni, hogy a lízingelő cégek rendkívül lazán és nagyvonalúan kezelték a szerződések megkötésével kapcsolatos előírásokat, elmulasztották az adatok ellenőrzését, vagyis jelentősen hozzájárultak mulasztásaikkal a cselekmények elkövetéséhez is.

Mindezek alapján elsődlegesen bizonyítás felvételének keretében a tanú tanúkénti meghallgatását, ennek mellőzése esetén az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását, végezetül pedig a kiszabott büntetés felfüggesztését indítványozta.

Védő a nyilvános ülésen röviden ismertette, egyben pedig fenn is tartotta az írásban benyújtott fellebbezését.

A fellebbezések közül a másodfokú bíróság az ügyészi fellebbezést látta alaposnak.

A Fővárosi Ítéletábrla a kétoldalú fellebbezésekkel megtámadott elsőfokú ítéletet a Be. 348. § (1) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt, teljes terjedelmében felülbírálta.

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok maradéktalan betartása mellett folytatta le az eljárást.

A vád tárgyává tett bűncselekmények szempontjából releváns bizonyítékokat beszerezte, azokat egyenként és összességükben is értékelte, mérlegelte, az általa megállapított tényekből további tényekre is helyesen, a logika szabályainak megfelelően következtetett, indoklási kötelezettségét is teljesítette.

Rendkívül széles körben tett eleget az ügyfelderítési kötelezettségének. A bizonyítási eljárásban nemcsak az ügyészség által eredetileg indítványozott, illetve a tárgyaláson pótlólag előterjesztett bizonyítást folytatta le, hanem széles körben helyt adott a vádlott, illetve védő tárgyalás során előterjesztett bizonyítási indítványainak is, emellett pedig igen nagy számban hivatalból is felvett bizonyítást.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy jelen ügy csak 2011. július 11. és 2013. szeptember 1. napja közötti időben volt kiemelt jelentőségű ügy, így helytelenül tekintette annak az elsőfokú bíróság még 2014. február 26. napján is és még azt követően is több alkalommal.

Ez azonban lényegi eljárási szabálysértést nem jelentett, hiszen az csak a határidőkre hivatkozásban nyilvánult meg és az eljárási törvény a kiemelt jelentőségű ügyekre rövidebb határidőket ír elő, a tárgyalás folytonossága sérelmet nem szenvedett.

A vádlott sorozatos tárgyalásról történő távolmaradása miatt a bírósági eljárás elején, majd ezt követően még több alkalommal igazságügyi orvosszakértői véleményt szerzett be az elsőfokú bíróság és ezt követően is helyesen alkalmazta a vádlott tárgyaláson történő megjelenésének biztosítására irányuló különböző kényszerítő eszközöket (nemzetközi és európai elfogatóparancs kibocsátása, annak visszavonása, elővezetés elrendelése, az eljárás során több alkalommal a kezelőorvos megkeresése, stb.)

Az elsőfokú bíróság a tényállás tisztázására törekedve hivatalból kereste meg a NAV Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Hivatalát a Kft1.-nek a 2004-2008. közötti időszakra vonatkozó adózási okiratainak beszerzése érdekében, ezen belül is a vádlott személyi jövedelemadó bevallására vonatkozó okiratok beszerzése végett, illetve arra vonatkozóan, hogy ebben az időszakban voltak-e a Kft1.-nek alkalmazottai vagy sem. Beszerezte a Kft1. 2004-2008. közötti időszakra vonatkozó társasági adóbevallásait és az éves beszámolóit, emellett a cégmásolatot is.

Hivatalból szerezte be a Zrt4. és a Kft1. között létrejött 8 darab gépjármű lízingelésére vonatkozó iratokat. A megkeresésre a Zrt4. a bírósági irat 100. sorszáma alatt érkeztetett iratában válaszolt, illetve a kért iratokat megküldte.

Ugyancsak hivatalból kereste meg a Zrt3.-t annak tisztázása, illetve pontosítása végett, hogy az I. pont alatti ügyletek kapcsán milyen összegű törlesztések történtek, és felvilágosítást kért arra is, hogy az I/A., illetve I/B. pont alatti tényállásban írt gépjárművek visszakerültek-e a Zrt3.-hez.

Hasonló megkeresést intézett az elsőfokú bíróság a Zrt4. felé is a 8 darab gépjármű lízingelésével kapcsolatosan, annak pontos tisztázása végett, hogy a lízingelést követően milyen összegű törlesztések történtek, illetve, hogy a lízingszerződések felmondásakor milyen összegű volt a tartozás.

Megkereste a bíróság a Zrt5-t is, hogy feléjük történt-e törlesztés, illetve a nyilvántartásuk szerint milyen összeget tesz ki a Kft1. tartozása.

E megkeresésre a bírósági iratok 125., illetve a 126.sorszám alatt találhatóak a válaszok.

Törvényesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a tanú2 részére a Be.85.§ (5) bekezdésében írtak szerint írásbeli vallomástételt engedélyezett, majd az így tett vallomást a 2014. december 10. tárgyaláson felolvasással tette a tárgyalás anyagává.

Akkor is helyesen járt el, amikor - a lényegében egyező ügyészi és védői indítványra - felolvasta a 2014. december 10. tárgyaláson a tanú3, a tanú4 és a tanú5 tanúk vallomását.

Törvényesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a tanács összetételének, az ülnökök személyének megváltozása folytán a Be.287.§ (3) bekezdése alapján a tárgyalást előlről kezdte és a tárgyalást a Be. fent idézett § (4) bekezdése szerint a tárgyalás anyagának ismertetésével ismételte meg.

Az elsőfokú bíróság célratörő tárgyalásvezetésének eredményeként hivatalból került sor több alkalommal a nyomozati eljárás során beszerzett írásszakértői vélemény kiegészítésére.

Helyesen járt el a Fővárosi Törvényszék akkor, amikor az igazságügyi írásszakértő szakértői véleményét a bizonyítékok köréből kirekesztette.

Miként azt az elsőfokú ítélet 55. oldal utolsó és 56. oldal első bekezdés helytállóan tartalmazza, az elsőfokú bíróság a tárgyalásra megidézte az írásszakértőt, hogy az általa készített szakértői véleménnyel összefüggően felmerült kérdéseket megválaszolja, illetve pontos tájékoztatást adjon arról, hogy az egyes szakértői megállapításait mire alapította.

A jegyzőkönyvbe rögzítettek szerint a szakértő a tárgyaláson érdemben választ adni nem tudott a kérdésekre, meghallgatása a továbbiakban már nem volt lehetséges, hiszen maga a szakértő nyilatkozott úgy a tárgyaláson, hogy már nem tudja azt sem, hogy mit vizsgált, és nem érti a feltett kérdéseket sem.

Ennek alapján törvényesen került sor a szakértő kizárása és a Be. 111. § (1) bekezdése alapján más szakértő kirendelésére.

Az írásszakértőnek a kizárását követően nyilvánvaló volt, hogy az utóbb kirendelt két írásszakértő tárgyalási meghallgatása alkalmával sem a kizárt szakértő, sem pedig az általa készített szakértői vélemény a bizonyítékok között nem szerepelhet.

Utal a másodfokú bíróság arra is, hogy az eljárás kezdeti szakaszában éppen a védő volt az, aki új írásszakértő kirendelésére tett indítványt a bíróság felé.

Megjegyzi a másodfokú bíróság azt is, hogy a védőnek nem helytálló az az érvelése sem, hogy az utóbb kirendelt írásszakértők nem ugyanazt az irathalmazt vizsgálták át. Megállapítható, hogy a bírói szakban valóban nagy terjedelmű okirat csatolására került sor, ezeket azonban a bíróság a szakértők rendelkezésére bocsátotta hiánytalanul, mely tény az is igazolja, hogy a szakértő2 és a szakértő1 együttes meghallgatása alkalmával a szakértők minden vonatkozásban egyezsége jutottak, vagyis nem volt olyan megállapítás, amely valamelyik szakértő számára ismeretlen, vagy a megállapításaival ellentétes lett volna.

Ezzel kapcsolatosan az ítélet tábla a későbbiekben még visszatér a szakvélemények értékelésére is.

Az eljárás során valóban voltak olyan indítványai a védelemnek, illetve a vádlottnak, amelyet az elsőfokú bíróság elutasított, azonban ezen indítványok elutasítását a Be.258.§ (3) bekezdés f/ pontja és a Be.260. § (1) bekezdésében írtaknak megfelelően az elsőfokú ítélet 76-77. oldalán részletesen megindokolta.

A vádlott és a védő már az elsőfokú eljárás során is indítványozta a tanú meghallgatását, mely indítványt az elsőfokú bíróság elutasította és az ítélet 77. oldal (3) bekezdésében részletesen meg is indokolta.

A védő a másodfokú eljárás során is előterjesztette e tanú meghallgatására vonatkozó indítványát, melyet azzal indokolt, hogy a tanú saját állítása szerint is tud nyilatkozni a gyakorlatról, hiszen a vádbeli időszakban a Zrt4. finanszírozási ügyintézője volt.

A másodfokú bíróság az indítványt elutasította, mivel az elsőfokú bíróság érveivel ellentétes tény az iratok közt nem talált, a tanú egyetlen konkrét vád tárgyává tett ügyletben nevesítve nem szerepelt, így a meghallgatása a másodfokú bíróság szerint is szükségtelen lett volna.

Hasonlóképpen osztotta az ítélet tábla az elsőfokú bíróság azon érveit is, amelyek az igazságügyi könyvszakértő, illetve a magán írásszakértő bevonását célzó indítványok elutasítására vonatkoztak és az elsőfokú ítélet 76. és 77. oldalán nyertek kifejtést.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás túlnyomó részt megalapozott, mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében írt hibáktól, hiányosságoktól, azonban az iratok tartalma alapján kisebb kiegészítésre szorul a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontjában írtaknak megfelelően, az alábbiak szerint:

- A vádlott egészségi állapotára vonatkozóan kiegészíti az ítélet személyi részét, az 5. oldal utolsó bekezdésében azzal, hogy a vádlott 2010. decemberében sportbaleset következtében többszörös medencetörést és részleges gerincvelő sérülést szenvedett el, mely miatt 2011. júliusa óta változó időpontokban, de lényegében rendszeresen zürichi magánklinikán kezelik.

E kezelés során gerincvelő nyomatás felszabadító műtét, gerincstabilizáló műtét és összejt terápiás kezelés végrehajtása történt.

Emiatt került sor a 2012. év január 23. napján kelt 4.B.519/2010/36. számú végzéssel az eljárás felfüggesztésére.

A fenti kiegészítésre az alábbiak miatt került sor: A vádlottra 2011. óta több alkalommal is beszerzett orvosszakértői vélemény csak a már korábban is ismert tényeket rögzítette, ugyanakkor arra semmiféle adat nem volt és azóta sincs, hogy a baleset pontosan mikor történt és a vádlottnak mely gerincszakasza sérült meg.

Ennek azért lenne jelentősége, mert a mozgásának nehezítettségét, egyben a sérülés súlyosságát is jelentősen befolyásolja, hogy az alsó vagy a felső gerincszakasz sérült-e meg.

Erre a zürichi magánklinika nem közölt adatokat, és a vádlott maga sem bocsátott a bíróság rendelkezésére bővebb információt, így a baleset és az immár 2011. júliusa óta tartó gyógykezelés tényén kívül egyebet a balesettel illetve annak következményeivel kapcsolatban rögzíteni nem lehetett.

- Az ítélet 6. oldal 2. bekezdésében, az 1. pont alatti elítéléssel a vádlottat 300.000 Ft pénzbüntetésre is ítélték. (lásd beszerzett ítéletkiadmány)
- A vádlott előéletére vonatkozó adatokat a 6. oldal 5. bekezdését követően kiegészíti azzal, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2015. június 17-én kelt 9.B.24.697/2007/245. számú, illetve a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 32.BF.10.186/2015/9. számú

határozata folytán 2016. február 8-án jogerőre emelkedett ítéletével a 2005. július 14. napján elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége miatt 1 évre próbára bocsátotta.

- A tényállás I/A pontját kiegészíti azzal, hogy a 6.500.000 Ft átutalására 2007. év április 13. napján került sor.
- A tényállás I/B. pontját kiegészíti azzal, hogy a 8.500.000 Ft utalására 2007. május 25. napján került sor.
- A tényállás II/A. pontját kiegészíti azzal, hogy a követelés utóbb a Zrt4. részéről a Zrt4. részére engedményezésre került, a gépjármű azonban nem került visszavételre, így annak értékesítésére utóbb sem került sor.
- A tényállás II/B. pontját kiegészíti azzal, hogy a gépjármű utóbb sem került elő így annak utólagos értékesítésére sem került sor.
- A tényállás II/C. pontját kiegészíti azzal, hogy az 5.655.000 Ft átutalására a Zrt4. részéről 2008. április 28 napján került sor.

A követelés utóbb engedményezésre került a Zrt5. részére, azonban hozzájuk befizetés utóbb nem érkezett.

- A tényállás II/D. pontját kiegészíti azzal, hogy a 6.677. 000 Ft átutalására a Zrt4. részéről 2008. április 28. napján került sor.
A követelés engedményezése a Zrt5. részére utóbb megtörtént. A gépkocsi visszavételre és utóbb értékesítésre került.
- A tényállás II/E. pontját kiegészíti azzal, hogy a 4.263.790 Ft átutalása a vádlott Kft-je részére 2008. év június 12. napján megtörtént.
A követelés ez esetben is a Zrt5.-re lett engedményezve, a gépkocsi pedig ténylegesen visszavételre és értékesítésre került.
- A tényállás II/F. pontjában írtakat kiegészíti azzal, hogy az 5.382.130 Ft átutalása 2008. június 12. napján megtörtént.
A követelés engedményezésre került a Zrt5.-re, ahova befizetés utóbb sem érkezett.
- A tényállás II/G. pontjában írtakat kiegészíti azzal, hogy a 12.900.000 Ft átutalásra került 2008. július 15. napján.
A követelés engedményezése a Zrt5.-re megtörtént, befizetés azonban utólag sem érkezett.
- A II/H pontban írtakat azzal egészíti ki, hogy a 4.468.500 t átutalására 2008. év július 31. napján került sor. A követelés engedményezése utóbb nem történt meg.

E kiegészítésekkel az elsőfokú ítélet tényállása már minden tekintetben hiánytalan, pontos, irathű ténymegállapításokat tartalmaz, amely ezért a Be. 352.§ (2) bekezdése értelmében irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

Az elsőfokú bíróság valamennyi feltárt bizonyítékot hiánytalanul értékelte, a leglényegesebbeket, amelyek több ténybeli következtetés alapját is képezték, szó szerint is idézte.

Indokolási kötelezettségének igen magas színvonalon és maradéktalanul eleget tett.

Részletesen adott számot arról, hogy mely bizonyítékokat milyen körben, miért fogadott el, illetve, hogy melyeket milyen okból vetett el.

Logikus érveléssel cáfolta meg a vádlottnak az eljárás során többször említett a tanú6, a tanú7, a tanú8, illetve a tanú9 személyére vonatkozó állításait, vagyis azt, hogy az ügyletek megkötése is és a lízing díjak fizetésének elmaradása is e személyek tevékenységéhez köthető. Erről az ítélet 63. és 65 oldalán fejtette ki az elsőfokú bíróság az álláspontját.

E tekintetben a vádlotti vallomást nem csak a tanú10 előadása, hanem a tanú11 tanúvallomása és a tanú9 vonatkozásában az írásszakértői vélemény adatai is egyértelműen cáfolják.

Az írásszakértői véleményből - amely tudományos alapokon nyugvó bizonyítéknak számít - megállapítható, hogy valamennyi gépjármű lízingbeadásához kapcsolódó okiraton szerepel a vádlott kézírása, aláírás, vagy szignó formájában (ítélet 56. és 57. oldal), amely alapvetően cáfolja a vádlottnak azt az előadását, hogy a gépjárművek lízingbeadásához egyáltalán semmi köze nem volt.

A vádlott irányító szerepét erősíti a tanú10 az az előadása, amely szerint a tanú7-ről, a tanú8-ról, illetve a vádlott által emlegetett többi személyről soha nem hallott, velük soha nem is találkozott, pedig a Kft. ügyvezetői tisztségét ő is betöltötte.

Ugyancsak a tanú10 vallomása szolgált alapul annak a megállapítására is, hogy az irányítás kizárólag a vádlott kezében volt, aki a könyvelővel a kapcsolatot egyedül tartotta, az összes bankszámla fölött kizárólagos rendelkezési joggal bírt és minden lényeges kérdésben ő döntött. Ezt az állítást alátámasztotta a tanú11 tanú vallomása, a tanú12, a tanú13, a tanú3, a tanú4, a tanú14, a tanú15 és a tanú16 tanúk vallomása is.

Az elsőfokú bíróság helytállóan járt el, amikor vizsgálta a Kft1. vagyoni helyzetét.

Az elsőfokú bíróság erre vonatkozó megállapításai - melyek az elsőfokú ítélet 52-53. oldalán szerepelnek - annyiban helyesbítésre szorulnak, hogy az ítélet 53. oldal első bekezdésében írt összegek ezer Ft-ban értendők a nyomozati iratok 57-től a 61. oldalig terjedő okiratok tartalmának megfelelően.

Egyebekben a Kft helyzetére, társasági adóbevallás adataira, a vádlott személyes jövedelmére vonatkozó adatokat az elsőfokú ítélet helyesen tartalmazza.

Ezekből az adatokból egyértelműen megállapítható, hogy a Kft1. a vádbeli időszakban gépjármű lízingelésekkel foglalkozott, ezen túlmenően azonban semmiféle egyéb jövedelemszerző tevékenységet nem folytatott, a bankszámlákra

- amelyek fölött kizárólagos rendelkezési joga csak a vádlottnak volt - a lízinggel kapcsolatos banki utalásokon kívül egyéb jövedelem nem érkezett, következésképpen megalapozottan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a vádlott a megélhetését is a lízingelés kapcsán átutalt összegből fedezte.

Helyesen utalt az elsőfokú bíróság arra is, hogy a vádlott személyi jövedelemadó bevallást 2004-től 2006-ig terjedően nem nyújtott be, a munkaviszonyból származó jövedelmét pedig 2007. és 2008. évre vonatkozóan is olyan összegben jelölte meg, amely kizárta teszi, hogy a gépjárművek vételét, illetve a lízingdíjakat folyamatosan finanszírozni tudta volna.

Ugyanakkor megállapítható volt, hogy a gazdasági társaság számlájára olyan gépkocsik lízingelésével kapcsolatosan is érkeztek különböző összegek, melyek az ítélet 53. oldalán található utalási felsorolásban az utolsó előtti, az ítélet 54. oldalán található felsorolásban a 4. illetve a 7. helyen (itt az átutalás egyébként augusztus 2. napján történt) szerepelnek, továbbá az 54. oldal utolsó bekezdésében feltüntetett valamennyi utalás is ezek közé tartozik.

Ezek az utalások a vádon kívül eső gépjárművekkel kapcsolatos összegekre vonatkoznak, de ez a tény is azt igazolja, hogy a vádlott a Kft számlájára utalt összegeket használta fel részben a lízingelni szándékozott gépkocsik megvásárlására, részben a lízing díjak fizetésére, illetve saját megélhetésére is.

A Kft. alacsony jövedelemszerző tevékenysége és a vádlott adóhatóság által is igazolt alacsony jövedelme ellenére a tanú17 mégis arról nyilatkozott, hogy a vádlott feltűnően jól élt, folyamatosan

több autót vásárolt, ami nyilvánvalóan arra utal, hogy többek között a vád tárgyává tett cselekmények és emellett további - vád tárgyává nem tett lízingeléssel kapcsolatos - átutalások képezték a megélhetésének alapját.

Ugyanakkor az a következtetés is megalapozottan levonható, hogy a vádlottnak nem volt olyan vagyoni fedezete, amivel a lízingelt gépjárművek lízingdíját megbízhatóan és pontosan fizethette volna, amit az a megalapozott ítéleti megállapítás is alátámaszt, hogy azok a lízingdíjak, amelyek kifizetésre kerültek a későbbi, lízingelt autókra vonatkozó - részben vád tárgyává tett - banki átutalásokból nyertek kiegyenlítést.

Megalapozottan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a vádlott lényegében mind az anyagi helyzetét, mind pedig az egyes ügyleteket illetően megtévesztette a lízingelő pénzüzeteket.

A tanú11 elmondta, hogy őt a vádlott nem tájékoztatta arról, hogy a gépkocsikkal a lízingbe adás a valódi célja, ő csak arról tudott, hogy a gépjárműveket a magyarországi forgalomba helyezést követően értékesíteni fogják, amely ügyletből a vételár őt illeti.

A vádlott csalárd szándékára utal önmagában az a tény is, hogy a tanú11 a gépkocsi állítólagos eltulajdonítását követően - úgy, hogy akkor neki erről említést sem tett - adásvételi szerződést akart aláírni, méghozzá, blankó szerződést, melyen a pontos adatok nem voltak feltüntetve.

A II./ pont alatti tényállásokra vonatkozóan az elsőfokú ítélet 65. oldalától kezdődően tényállási pontonként értékelte az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat, kivéve a II/E pont alatti tényállási pontot, melyhez kapcsolódóan a bizonyítékok összefoglaló értékelése, nyilvánvaló leírási hiba folytán, részben hiányzik. Ez azonban nem tekinthető az indokolási kötelezettség elmulasztásának, hiszen azt rögzítette, hogy a vádlotti védekezést itt sem fogadta el és a bizonyítékok megelőző bemutatásból kitűnik, hogy ennek mi volt az oka.

E tényállás vonatkozásában a vádlott mindvégig arra hivatkozott, hogy a gépjármű beszerzésében és a lízingelésében egyáltalán nem vett részt.

Ezt a védekezést cáfolta a Kft2. közlése, mely szerint a gépjárművet a vádlott vásárolta meg tőlük.

Az írásszakértői véleményben rögzítettek is cáfolták a vádlott előadását, hiszen az ítélet 57. oldal első bekezdésének első 8 sorában idézett írásszakértői megállapítások szerint, - melyeket a szakértől tett a szakvéleményében - egyértelműen a vádlottnak tulajdoníthatók az ott feltüntetett szignók és aláírások, és ezt a megállapítást a szakértő2 sem cáfolta a tárgyalási meghallgatásakor.

A védő azon álláspontjára reagálva, mely szerint a két szakértő nem ugyanazokat a dokumentumokat vizsgálta és nem is ugyanazokat a megállapításokat tette az egyes dokumentumokon szereplő aláírások tekintetében, kiemeli az ítélet táblája, hogy a két szakértő az együttes meghallgatásuk alkalmával úgy nyilatkozott, hogy egymás szakvéleményének megállapításait ismerik és egyik sem tett a másik szakértő szakvéleményében rögzített megállapításokkal ellentétes ténymegállapítást.

A fellelhető különbség csak a vizsgálati módszerből eredő megfogalmazás különbözőségéből fakad, de a tényállítások tartalma tekintetében azonos.

A szakértők együttes meghallgatása alkalmával mindketten vádpontokként nyilatkoztak, így kétely nélkül elfogadható az az ítéleti megállapítás, mely szerint a két szakvélemény között különbség nincs.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint kizárólag annak van jelentősége, hogy az egyes ügyletek során a vádlott kézírása bizonyos okiratokon azonosítható volt, ami pedig a védekezését egyértelműen cáfolta.

Az a tény pedig, hogy más személyek kézírása is fellelhető volt az okiratokon, a vádlott büntetőjogi felelősségét nem érinti egyrészt azért, mert ő volt az ügyvezető, másrészt azért mert valamennyi tanú szerint ő volt az, aki minden kérdésben döntött és az üzleti partnerek is kizárólag vele tárgyaltak.

Emellett az is megállapítható, hogy a szerződéseket is biankó formában írták alá a szereplők, így valójában annak van jelentősége, hogy a biankó szerződések kinek a birtokában voltak, és azt ki használta fel.

Erre pedig a feltárt bizonyítékok alapján egyértelműen azt lehet válaszolni, hogy azokat a vádlott birtokolta és használta fel.

Összegezve megállapítható, hogy a tényállási pontokban feltüntetett gépjárművek vagy nem is léteztek és így hamis okiratok benyújtása alapján készült el az adásvételi- illetve a lízingszerződés, vagy létezett a gépjármű, azonban vagy több lízingszerződés tárgyát képezte ugyanaz a gépkocsi, vagy az a lízingszerződés megkötésekor nem is volt a vádlott által vezetett cég tulajdonában vagy birtokában, vagy utóbb eltűnt a jármű, vagyis a feltalálási helye ismeretlen volt.

Egyértelműen rögzíthető, hogy a vádlottnak a bűncselekmények elkövetésével kizárólag az volt a célja, hogy a Kft1. felhasználásával, a lízingcégeket megtévesztve jelentős összegű pénzhez jusson, a pénzből részben a lízingelhető gépjárművek számát tovább növelte, részben pedig a megtévesztés fenntartása végett a lízingdíjak időleges fizetésére, illetve a saját megélhetésére fordította.

Ehhez kapcsolódóan reagál a másodfokú bíróság a védőnek azon érvelésére, mely szerint a vádlott terhére a csalás és annak üzletszerű elkövetési módjának megállapítása azért kizárt, mert a lízingbeadó cégek közlése szerint is a törlesztés bizonyos ideig a vádlott részéről folyamatos és pontos volt.

A másodfokú bíróság szerint - amely álláspont megegyezik az elsőfokú bíróság következtetésével is - az időleges lízingdíj-fizetések is a lízingbeadó cégek megtévesztését, illetve a tévedésben tartását szolgálták.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok igen részletes, logikusan csoportosított felsorolása és mérlegelése alapján állapította meg a tényállást, amely a vádlott tagadásával szemben egy irányba, mégpedig a vádlott bűnösségének az irányába mutatott.

Az elsőfokú bíróság a megalapozott tényállásból okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére és a cselekmény jogi minősítése is helytálló.

Az elsőfokú ítélet 70-73. oldalán szereplő jogi indokolás kifogástalan.

Helytállóan alkalmazta az elsőfokú bíróság a jelenleg hatályos Btk.-t és ennek indoka is törvényes.

Helyes a folytatólágosság és az üzletszerűség megállapítása is.

Ehhez kapcsolódóan rögzíthető, hogy az elkövetési érték megállapítása is helytálló, hiszen az egyes tényállási pontok alapján az átutalt összeg tekinthető tényleges kárnak, míg az elkövetés ideje, a cselekmény befejezése, a pénz átutalásának időpontja volt.

A követelés utólagos engedményezése, e körben pedig a tárgykörözések alapján egyes gépjárművek későbbi előkerülése és értékesítése a kár részbeni megtérültéhez tartozik, amely a büntetés kiszabásánál vehető figyelembe, azonban az elkövetési értéket, ezáltal pedig a cselekmény jogi minősítését nem érinti.

A hamis okiratok felhasználása esetében megállapítható, hogy a cselekmény rendbelisége az adott ügyletekhez igazodik, vagyis az egyes lízingszerződések megkötése során felhasznált valótlan vagy hamis okiratok számának e tekintetben jelentőség nem volt.

A bűnösségi körülményeket az elsőfokú bíróság túlnyomó részében helyesen sorolta fel, azonban azokat nem a súlyuknak, nyomatékuknak megfelelően értékelte.

Az enyhítő körülmények között a vádlott megromlott egészségi állapota csak kisebb súllyal értékelhető, hiszen 6 év óta a sérüléseire és a gyógykezelésére vonatkozóan pontos, orvosszakértő által is értékelhető adat közlésére sem a vádlottat kezelő magánklinika, sem pedig a vádlott részéről sem került sor. Ezzel szemben megállapítható, hogy több tárgyalás elhalasztására került sor éppen a vádlott tisztázatlan egészségi állapota miatt, a távolmaradására tekintettel.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint éppen ezért - nem vitatva a baleset és a gyógykezelés szükségességének tényét - az időmúlás, illetve a vádlott megromlott egészségi állapota az enyhítő körülmények között csak kisebb súllyal értékelhető.

A 2/ 2017. (II.10.) Alkotmány Bírósági határozatban foglaltak szerint különbséget kell tenni az időmúlás és az eljárás elhúzódása között. Ez utóbbi ugyanis kizárólag a hatóság mulasztása okán állapítható meg.

Ezzel összefüggésben a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy jelen ügyben a bíróság terhére mulasztás nem róható, így az eljárás elhúzódása nem, csak időmúlás, mint objektív tény vehető figyelembe, mint enyhítő körülmény, a fenti indokolás alapján azonban csak kisebb súllyal.

További súlyosító körülmény ugyanakkor, hogy a vádlottat korábban ugyancsak gépjárművek csalás útján történő megszerzése miatt ítélte el a bíróság, és az a tény is, hogy a jelen eljárás megindulását követően is elítélte a vádlottat a bíróság magánokirat-hamisítás vétsége miatt, mely eljárás alatt történt a most elbírált bűncselekmények elkövetése.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem a súlyuknak megfelelően értékelte a bűnösségi körülményeket.

A Btk. 80.§ (2) és (3) bekezdése szerint a jelen ügyben a büntetési középmérték 10 év, a kiszabható büntetés törvényi minimuma pedig 5 év.

Ezt figyelembe véve megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság - bár alkalmazta - azonban részben pontatlanul jelölte meg, de főleg nem indokolta meg a Btk. 82.§ (1) (2) bekezdés b/ pontjának alkalmazását.

A másodfokú bíróság jelen ügyben nem látott olyan körülményt, amely az enyhítő szakasz alkalmazását indokoltá tenné, hiszen sem a vádlott egészségi állapota, sem az időmúlás nem

értékelhető nagy nyomatékka, emellett a kár részbeni megtérülte is csekély.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság a kiszabott büntetés súlyosítását látta indokoltnak a rendelkező részben írt mértékben mind a szabadságvesztés, mind pedig a közügyektől eltiltás tekintetében.

Az így megemelt tartamú fő-és mellékbüntetés alkalmas arra, hogy a büntetési célokat, az egyéni és általános megelőzés szempontjait érvényre juttassa, ez áll arányban az elkövetett bűncselekmények és a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyességgel, a bűnösség fokával, a súlyosító és enyhítő körülményekkel.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a jelen ügyben elbírált cselekmények elkövetése két korábban kiszabott felfüggesztett szabadságvesztés próbaidejére esik, amely a szabadságvesztés felfüggesztését esetében kizárja.

Nem tévedett akkor sem, amikor megállapította, hogy a büntetések végrehajthatósága elévülés miatt megszűnt.

Ugyanakkor a rendelkezés jogi indokolása téves.

A 2013. évi CCXL. törvény 28.§ (1) bekezdés d./ pontja alapján a szabadságvesztés végrehajthatósága 5 évet el nem érő büntetés esetében 5 év elteltével évül el, a 29.§ (1) bekezdése alapján pedig, ha a büntetést felfüggesztik, akkor az elévülés a próbaidő leteltének - és nem a kiszabó ítélet jogerőre emelkedésének - a napjával kezdődik.

Ennek alapján a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajthatóságának elévülése a Szolnoki Városi Bíróság 5.B.1125/2001/194. számú ítélete vonatkozásában 2009. július 4. napján, míg a Jászberényi Városi Bíróság 8.B.172/2005/22. számú és a Jász- Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 2.Bf.332/2006/4. számú határozata folytán 2006. június 28. napján jogerőre emelkedett ítélete vonatkozásában 2008. június 28 napján kezdődött és 2014. július 4. illetve 2013. június 28. napjával évült el.

Helyesen járt el az elsőfokú bíróság, az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítása tekintetében. Észlelte azonban a másodfokú bíróság, hogy az előzetes letartóztatás időpontja, illetve a házi őrizetre vonatkozó kezdő és befejező időpontok tévesen kerültek feltüntetésre a rendelkező részben, ezért az időpontokat a másodfokú bíróság helyesbítette.

Pótolta az elsőfokú bíróságnak a házi őrizet beszámítására vonatkozó elmulasztott rendelkezést is a Btk. 92.§ (3) bekezdés a./ pontjában írtak szerint.

A polgári jogi igény egyéb törvényes útra utasítására vonatkozó döntés helyes, az elsőfokú ítélet 75. oldalán írtak maradéktalanul helytállóak.

A fentiekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a rendelkező részben írtak szerint a Be. 372.§ (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, egyéb törvényes rendelkezéseit pedig a Be. 371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Budapest, 2017. szeptember 20.

dr. Magócsi István sk.
a tanács elnöke

dr. Halász Irén sk.
előadó bíró

dr. Borbás Virág Bernadett sk.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 4.B.659/2013/224. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.91/2017/11. számú ítéletében írt változtatással 2017. szeptember 20. napján jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Budapest, 2017. szeptember 20.

. Magócsi István sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Moncz Tímea
tisztviselő